

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

FEATURES OF POLICE ACTIVITIES AS AN ENTITY IN THE FIELD OF PREVENTING AND COMBATING DOMESTIC VIOLENCE

Сукмановська Л.М., к.ю.н.,

доцент кафедри адміністративного права та адміністративного процесу
Інститут з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Львівського державного університету внутрішніх справ

Національну поліцію можна вважати однією із так званих правоохоронних корпорацій, котрі не лише займаються протидією злочинності в унікальних напрямках, а й водночас виходять за рамки своїх завдань на шляху розвитку власної мережевої структури із досить гнучкими лінійними зв'язками. Діяльність підрозділів органів Національної поліції України займає ключове місце в питаннях запобігання та протидії домашньому насильству, адже саме на дану інституцію покладено обов'язок безпосередньо здійснювати комплекс попереджувальних (превентивних) і припинювальних заходів.

У статті вивчено основні напрямки діяльності Національної поліції щодо протидії злочинності, а також основні ознаки поліцейських послуг із надання допомоги громадянам. Розглянуто перелік суб'єктів із запобігання та протидії домашньому насильству в Україні. З'ясовано, що уповноважені підрозділи органів Національної поліції України, згідно Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», відносяться до переліку суб'єктів, що здійснюють запобігання та протидію домашньому насильству.

Досліджено повноваження, покладені на уповноважені підрозділи органів Національної поліції України, у тому числі їх повноваження у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Констатовано, що поліцейські реалізують повноваження у заданій сфері із врахуванням міжнародних стандартів реагування правоохоронних структур на факти домашнього насильства та проведення оцінки ризиків.

Проаналізовано завдання із запобігання та протидії домашньому насильству, виконання яких покладене на різноманітні підрозділи органів Національної поліції, а саме: співробітників патрульної поліції, працівників сектору превентивної діяльності, співробітників мобільних груп з реагування на факти домашнього насильства, поліцейських ювенальної превенції, шкільних офіцерів поліції. З'ясовано, що у чинному законодавстві не відображено, що завдання із запобігання та протидії домашньому насильству реалізуються вищезгаданими співробітниками Національної поліції, що потребує доповнень у нормативно-правовій площині.

Ключові слова: домашнє насильство, запобігання та протидія, підрозділи Національної поліції, специфічні завдання та обов'язки, законодавство.

The National Police can be considered one of the so-called law enforcement corporations, which not only fight crime in unique directions, but also go beyond their tasks to develop their own network structure with quite flexible linear connections. The activities of the units of the National Police of Ukraine take a leading place in the prevention and counteraction of domestic violence, because this institution is responsible for directly implementing a set of preventive (preventive) and stopping measures.

The article examines the main areas of activity of the National Police in combating crime, as well as the main features of police services for providing assistance to citizens. The list of subjects for the prevention and counteraction of domestic violence in Ukraine was considered. It was found that the authorized divisions of the National Police of Ukraine are included to the list of entities that carry out prevention and counteraction of domestic violence according to the Law of Ukraine «On Prevention and Counteraction of Domestic Violence».

The powers assigned to authorized units of the National Police of Ukraine, including their powers in the field of preventing and countering domestic violence, were studied. It was established that police officers exercise their powers in the given area taking into account the international standards of response of law enforcement structures to the facts of domestic violence and on the basis of conducting a risk assessment.

The task of preventing and countering domestic violence, which is carried out by various units of the National Police, namely: patrol police officers, employees of the preventive activity sector, employees of mobile groups for responding to facts of domestic violence, juvenile prevention police officers, school police officers, was analyzed. It was found that the current legislation does not reflect that the tasks of preventing and countering domestic violence are carried out by the above-mentioned employees of the National Police, which requires additions in the regulatory and legal sphere.

Key words: domestic violence, prevention and response, units of the National Police, specific tasks and duties, legislation.

Загальноприйнятою є думка, згідно якої злочинність являється феноменом, що існує у будь-якому соціумі. Така точка зору зумовила розробку наукових концепцій попередження та протидії злочинності у цілому, її окремим різновидам, в тому числі провадження кримінологічної політики.

Досліджуючи кримінологічну політику у напрямку запобігання та протидії злочинності в загальному, варто зауважити, що її винятковою метою не є ліквідація злочинності, як явища в суспільному житті, а навпаки, постановлення реальних завдань із зниження її рівня, установлення за злочинністю соціального контролювання, задля того щоб вона не переросла в реальну загрозу для держави та людей. Така політика визначається суб'єктами протидії злочинності [1, с. 158].

О. Литвинов та Є. Гладкова дають визначення суб'єкту протидії злочинності як корпоративному утворенню, організації галузевого масштабу. Дане визначення корпоративного утворення може застосоване до окремого суб'єкта таким чином, що вони являються

осередком ділових підрозділів: департаментів, управлінь, відділів, служб та ін. Корпорації, що є правоохоронними, не тільки здійснюють протидію злочинності в унікальних напрямках, але і нерідко виходять за межі своїх завдань на шляху розвитку власної мережевої структури із доволі гнучкими лінійними зв'язками [2, с. 94]. Також існують думки, відповідно до яких система суб'єктів протидії злочинності являється складною соціальною організацією, об'єднуючою в собі різноманітні складові частини. Водночас, групи однорідних підрозділів, що входять в її структуру, утворюють достатньо самостійні організаційні утворення, що здійснюють діяльність на базі тотожних закономірностей. Кожен із суб'єктів наділений складною ієрархічною структурою із окремими елементами. Спільнота суб'єктів протидії злочинності, як окремий елемент, входить до структури організаційного компоненту протидії злочинності і її механізму [3]. Дані визначення є доволі подібними за своєю суттю, так як закріплюють структуру суб'єктів, напрямки їх діяльності та рамки повноважень.

Протидією злочинності займаються представницькі органи, органи публічної адміністрації, судові органи, прокуратура; увесь комплекс підприємств, установ і організацій, що функціонують у різноманітних напрямках соціальної життєдіяльності; громадські організації та громадяни. Проте діяльність більшості із них провадиться у ході вирішення інших задач. Тільки окрема частина даних суб'єктів, наділена спеціально обумовленими повноваженнями щодо здійснення впливу на криміногенні фактори, реалізує відповідне методичне, інформаційне, кадрове, ресурсне та інше забезпечення [1, с. 158].

До таких суб'єктів, зокрема, відноситься Національна поліція України – центральний орган виконавчої влади, що служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку [4].

Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» до суб'єктів, здійснюючих заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насиллю, віднесено:

- 1) спеціально уповноважені органи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 2) інші органи та установи, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 3) загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб;
- 4) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах [5].

Власне, до переліку інших органів та установ, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству відносяться уповноважені підрозділи органів Національної поліції України.

До основних напрямків діяльності Національної поліції щодо протидії злочинності відносяться: виявлення, усунення чи нейтралізація причин злочинності, її окремих різновидів та умов, що призводять до неї; виявлення і усунення ситуацій на окремих територіях чи у певному середовищі, що є мотивацією чи провокацією скоєння злочинів; виявлення серед населення елементів з підвищеним кримінальним ризиком та пониження такого ризику; виявлення громадян, чия поведінка вказує на реальність скоєння ними злочинів та стимулюючий і коригуючий вплив на них, а у разі необхідності – вплив на їхнє оточення.

Надання послуг із допомоги є різні за напрямком, змістом і обсягом види сервісної діяльності співробітників поліції, направлених на забезпечення прав, свобод та законних інтересів громадян, котрі з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій мають потребу у такій допомозі.

Поняття «послуг» у розумінні поліцейської діяльності повинне зосереджувати увагу на реалізації державних обов'язків щодо приватних осіб, насамперед спрямованих на юридичне закріплення умов, необхідних для забезпечення відповідного здійснення їхніх прав та охоронюваних законодавством інтересів.

До основних ознак поліцейських послуг із надання допомоги відносяться:

- надання послуги за зверненням громадянина, у невідкладних випадках ця послуга може бути ініційована самим співробітником поліції (в разі неможливості особи з певних причин звернутись особисто);
- допоміжний характер послуги базується на потребі забезпечення поліцією умов задля реалізації прав, свобод та законних інтересів громадян;
- надання послуги провадиться виключно шляхом реалізації владних повноважень, притаманних співробітникам поліції;
- закріплення в нормах законодавства прав особи на отримання конкретних послуг та повноважень співробітника поліції щодо надання таких послуг;

- підсумком із надання послуги громадянину є адресний адміністративний акт, тобто дія чи рішення співробітника поліції, яким задовольняється звернення конкретно громадянина [6, с. 27–28].

Повноваженнями уповноважених підрозділів органів Національної поліції у сфері запобігання та протидії домашньому насильству є:

- виявлення випадків домашнього насилля та своєчасне на них реагування;
- приймання та розгляд заяв і повідомлень про вчинення домашнього насильства, в тому числі розгляд повідомлень, що надходять до кол-центру із питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, ужиття заходів для припинення такого насилля, надання допомоги жертвам із врахуванням результатів оцінки ризиків у порядку, визначеному Міністерством соціальної політики України спільно із МВС України;
- здійснення інформування жертв насилля щодо їхніх прав, заходів та соціальних послуг, якими ті можуть скористатись;
- винесення термінових заборонних приписів стосовно кривдників;
- взяття на профілактичний облік кривдників та проведення із ними превентивної роботи;
- контроль за виконанням кривдниками спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству протягом терміну їх дії;
- анулювання дозволів на право придбання, зберігання, носіння зброї та боєприпасів їх власникам у випадку скоєння ними домашнього насилля, а також вилучення зброї і боєприпасів у встановленому порядку;
- взаємодія із іншими суб'єктами, що діють у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- здійснення звітування до Міністерства соціальної політики України щодо результатів виконання повноважень у заданому напрямку.

Підрозділи органів Національної поліції України реалізують повноваження у заданій сфері із врахуванням міжнародних стандартів реагування правоохоронних структур на факти домашнього насилля та проведення оцінки ризиків.

Вкрай важливим є те, що поліцейські можуть проникати до житла особи без вмотивованого рішення суду у невідкладних випадках, пов'язаних із припиненням вчинюваного акту домашнього насильства, у разі безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи [5].

Поліція у відповідності до покладених на неї завдань здійснює: превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на попередження домашнього насилля; виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню випадків домашнього насилля, вжиття в межах компетенції заходів щодо їх усунення; вжиття міроприємств із виявлення фактів домашнього насилля; припинення виявлених кримінальних та адміністративних правопорушень; провадження досудового розслідування кримінальних проваджень із випадків домашнього насильства; розшук осіб, що переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання; доставлення у випадках та встановленому законом порядку затриманих осіб, що підозрюються у скоєнні кримінального правопорушення, які вчинили адміністративне правопорушення; вжиття усіх необхідних заходів із надання невідкладної медичної та медичної допомоги особам, постраждалим внаслідок домашнього насилля; контроль у рамках своєї компетенції за дотриманням вимог законодавства щодо опіки та піклування на дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вжиття заходів із попередження дитячої бездоглядності, правопорушень в дитячому середовищі, соціального патронажу стосовно

дітей, котрі відбували покарання у вигляді позбавлення волі; вжиття заходів із запобігання і протидії домашньому насиллю; оперативно-розшукову діяльність згідно чинного законодавства та ін. [4].

Таким чином, діяльність підрозділів органів Національної поліції України займає ключове місце в питанні запобігання та протидії домашньому насильству, адже саме на дану інституцію покладено обов'язок безпосередньо здійснювати комплекс попереджувальних (превентивних) і припинювальних заходів.

Закони та підзаконні нормативні правові акти не уточнюють, які саме підрозділи в системі Національної поліції безпосередньо виконують обов'язки із запобігання та протидії домашньому насильству. Розуміємо, що до представників уповноважених підрозділів органів Національної поліції відносяться такі службові особи: патрульні поліцейські та поліцейські ГРПП та СРПП, співробітники мобільних груп з реагування на факти домашнього насильства (так званих груп «ПОЛНА»), (які першими реагують на заяви та повідомлення про факти домашнього насильства, прибувають на місце події, де вчиняється домашнє насильство, надають допомогу жертві, що постраждала від насильницьких дій, здійснюють необхідні заходи щодо притягнення кривдника до юридичної відповідальності за вчинення насильницьких дій і т.д.); дільничні офіцери поліції, поліцейські офіцери громади (які здійснюють розгляд заяв та повідомлень про вчинення домашнього насильства, надають допомогу жертві, постраждалій від домашнього насильства, застосовують щодо кривдника спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству, ведуть профілактичний облік кривдників, які вчиняють домашнє насильство, здійснюють необхідні заходи щодо притягнення кривдника до юридичної відповідальності за вчинення насильницьких дій тощо); інспектори ювенальної превенції (реагують на факти домашнього насильства, вчиненого щодо дітей або дітьми, надають допомогу дитині-жертві, що постраждала від домашнього насильства, застосовують щодо кривдника спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству, ведуть профілактичний облік дітей-кривдників, здійснюють необхідні заходи щодо притягнення кривдника до юридичної відповідальності за вчинення насильницьких дій і т.д.); шкільні офіцери поліції (які, будучи співробітниками патрульної поліції, здійснюють превентивну діяльність із запобігання та протидії домашньому насильству, за необхідності взаємодіють із класними керівниками шкіл, шкільними психологами, соціальними службами та службою у справах дітей); слідчі (які здійснюють досудове розслідування кримінальних проваджень, пов'язаних із вчиненням домашнього насильства).

У відповідності із Положенням про Департамент превентивної діяльності Національної поліції України, затвердженим Наказом МВС України від 27 листопада 2015 р. № 123, у рамках компетенції Департамент превентивної діяльності реалізує державну політику у напрямках забезпечення публічної безпеки та порядку, безпеки дорожнього руху, організації роботи дозвільної системи, превентивної та профілактичної діяльності, запобігання і припинення домашнього насилля. Департамент здійснює: вжиття заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству; розробку проєктів законодавчих та інших нормативно-правових актів і документів, що стосуються забезпечення діяльності з питань підтримки публічного порядку та безпеки, забезпечення безпеки дорожнього руху, охорони прав і свобод громадян, інтересів держави та соціуму, організації роботи дозвільної системи; індивідуально-профілактичну роботу із особами, що знаходяться на профілактичних обліках в підпорядкованих підрозділах, у тому числі із особами, що були звільнені з місць позбавлення волі, та тими, що вчиняють домашнє насильство [7].

Завдання, права, обов'язки, напрями та особливості організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад у межах визначеної поліцейської дільниці регламентуються Інструкцією з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад, затвердженою Наказом МВС України від 28 липня 2017 № 650. Серед обов'язків дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад виділяють: здійснення своєчасного реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення; вжиття заходів для запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі і його припинення; вжиття всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень та ін. [8] Дільничні офіцери поліції, поліцейські офіцери громади виявляють на поліцейській дільниці та у громаді осіб, які вчиняють домашнє насильство або схильні до такої поведінки, та вживають превентивні заходи, передбачені законодавством і спрямовані на запобігання правопорушень, пов'язаних з домашнім насильством, відповідно до норм Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» [8].

Підрозділи ювенальної превенції НП України є структурним підрозділом Національної поліції, наділеним спеціальною компетенцією у сфері забезпечення та захисту прав дітей. Організацію та діяльність зазначених підрозділів регламентує Наказ МВС України від 19 грудня 2017 р. № 1044 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України» [9].

З точки зору організаційного підпорядкування служба ЮП належить до Департаменту превентивної діяльності НП України, проте законодавчого закріплення місця підрозділів ЮП у структурі Департаменту поки що не здійснено.

3-поміж завдань служби ЮП, пов'язаних із запобіганням та протидією домашньому насильству, виділяють:

1) профілактичну діяльність, яка є спрямованою на запобігання скоєнню дітьми кримінальних та адміністративних правопорушень, виявлення причин та умов, які сприяють цьому, ужиття у рамках компетенції заходів щодо їх усунення;

2) провадження профілактичного обліку дітей, що схильні до вчинення правопорушень і реалізація щодо них заходів індивідуальної профілактики;

3) ужиття заходів із запобігання і протидії домашньому насиллю, учиненому дітьми та щодо дітей, а також жорсткому поводженню із дітьми [9].

Задля реалізації задач, передбачених Концепцією першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ України, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1118, Національною стратегією у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 р. № 1393 [10] та положень Угоди про партнерство між Міністерством внутрішніх справ України та Міністерством освіти і науки України від 29 лютого 2016 р., у закладах освіти міст Івано-Франківська, Львова, Одеси та Києва з 2016-2017 навчального року у школах працюють шкільні офіцери поліції. «Шкільний офіцер поліції» - це експериментальна модель співпраці закладів освіти та поліції [11].

Шкільними офіцерами поліції проводяться інтерактивні зустрічі зі школярами щодо питань особистої безпеки, профілактики правопорушень, забезпечення поінформованості й обізнаності дітей стосовно питань вирішення конфліктних ситуацій, їх запобігання тощо.

До обов'язків шкільного офіцера поліції входить: профілактична робота з учнями, залучення їх до позитивних видів діяльності; планування та впровадження разом із відпо-

відальною особою заходів, спрямованих на попередження правопорушень серед учнів; реагування на інциденти, які сталися на шкільній території; допомога жертвам правопорушень; пропаганда законослухняної поведінки серед учнівської молоді; поширення законодавчої інформації в молодіжному середовищі; інформування батьків та адміністрації щодо порядку дій та установ, з якими потрібно зв'язатися у випадку зникнення дитини, консультація постраждалих у разі насильницької поведінки, пояснення процедур поліцейського розслідування та інші обов'язки згідно з чинним законодавством України [12, с. 415].

Працівники поліції повинні бути наділені особистими якостями і професійними вміннями, що дозволяють їм справляти відповідний вплив на осіб, які схильні до вчинення насильства щодо дітей. Серед таких рис найважливішими є професійна зрілість, ідейне загартування, моральна чистота, підвищена відповідальність за високий результат своєї праці, нетерпимість до фактів правопорушень та антигромадської поведінки, фундаментальне знання юридичних наук, високий освітній рівень [13, с. 188–189].

Відповідно до положень законодавства, до повноважень Національної поліції належить формування інформаційних ресурсів, зокрема наповнення та підтримка в актуальному стані баз даних, що включені до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України. Зокрема, чинна статистична звітність про результати роботи органів Національної поліції з протидії домашньому насильству (форма № 1-НС) передбачає збір та систематизацію даних, які характеризують такі показники: кількість зареєстрованих заяв та повідомлень про вчинені правопорушення та інші події, пов'язані із сімейним насиллям; профілактичний облік схильних до вчинення домашнього насилля; відомості про кримінальні правопорушення, пов'язані з вчиненням домашнього насильства, та осіб, які вчинили такі правопорушення; відомості про осіб, які потерпіли від злочинів, пов'язаних із домашнім насильством; адміністративна практика щодо вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою

статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування (стаття 173-2 КУпАП) [14].

На думку Н. Лесько, хоча ця статистична звітність надає вичерпну інформацію щодо обліку звернень з приводу домашнього насильства за категоріями правопорушень, її суттєвим недоліком залишається відсутність деталізованої інформації про вік потерпілих, стать кривдників, тип відносин між кривдниками та потерпілими, а також форму пережитого насильства. Більше того, звітність щодо адміністративної практики щодо вчинення домашнього насильства взагалі не дає змоги проаналізувати соціально-демографічний склад порушників та потерпілих громадян, так само як і основні форми домашнього насильства, які зумовили звернення до поліції [14].

На підставі вище викладеного, можна підсумувати, що уповноважені підрозділи органів Національної поліції являються суб'єктами із здійснення запобігання та протидії домашньому насильству із притаманними виключно їм специфічними завданнями та обов'язками. Законами України «Про Національну поліцію» та «Про запобігання та протидію домашньому насильству» не уточнено, які саме уповноважені підрозділи органів Національної поліції виконують дані завдання та обов'язки. Однак, спираючись на низку виконуваних співробітниками поліції задач, з'ясовано, що такими являються: працівники патрульної поліції та поліцейські ГРПП та СРПП, співробітники мобільних груп з реагування на факти домашнього насильства, дільничні офіцери поліції та поліцейські офіцери громади, інспектори ювенальної превенції, шкільні офіцери поліції, слідчі. Це повинно бути відображено у чинному українському законодавстві шляхом внесення відповідних доповнень та уточнень.

Робота зазначених підрозділів органів Національної поліції України займає провідне місце в питаннях запобігання та протидії домашньому насильству, адже саме на них покладено обов'язок безпосередньо здійснювати комплекс попереджувальних (превентивних) і припинювальних заходів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біленко П. Уповноважені органи Національної поліції України як суб'єкти запобігання та протидії домашньому насильству. *Кримінологія*. № 10/2019. С. 157–161.
2. Литвинов О.М., Гладкова Є.О. Суб'єкти протидії злочинності як правоохоронні корпорації. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2019. № 1(20). С. 90–98.
3. Суб'єкти протидії злочинності. Електронний ресурс. URL: <https://visnikkau.webnode.com.ua/news/sub-jehti-protidiji-zlochinnosti/>
4. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
5. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7 грудня 2017 р. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>
6. Адміністративна діяльність органів поліції України: підручник / за заг. ред. В. В. Сокурєнка; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін.; передм. В. В. Сокурєнка]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 432 с.
7. Положення про Департамент превентивної діяльності Національної поліції України, затверджене Наказом МВС України від 27.11.2015 № 123. Електронний ресурс. URL: <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/>
8. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. База даних «Законодавство України» / ВР України. Електронний ресурс. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17>.
9. Інструкція з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2017 р. № 1044. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>
10. Про затвердження Плану заходів МОН з виконання Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.11.2015 № 1393-р. *Урядовий портал*. Електронний ресурс. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248740679>
11. Про апробацію експериментальної моделі співпраці навчальних закладів і поліції «Шкільний офіцер поліції: лист Міністерства освіти і науки України від 27.05.2016 № 2/2-14-966-16. Електронний ресурс. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqBM0APKM3ZNQlpsem1sV3M/view>
12. Погорілець О.В. Шкільний офіцер поліції як учасник соціального виховання дітей та молоді. *Харківський національний університет внутрішніх справ: 20 років у статусі національного*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 2 берез. 2021 р.) / [редкол.: В. В. Сокурєнко (голова), Д. В. Швець (заст. голови), О. М. Бандурка та ін.; упоряд. В. А. Греченко]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2021. С. 414–417.
13. Кратінов А. В. Особливості та проблеми організації профілактичної роботи органів внутрішніх справа з неповнолітніми на сучасному етапі. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*: зб. наук. праць. 2006. № 3. С. 182–190.
14. Лесько Н.В. Адміністративно-правове забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері захисту дітей від насильства та інших протиправних дій: дис. ... доктора. юрид. наук: 12.00.07. Львів, 2019. 440 с.